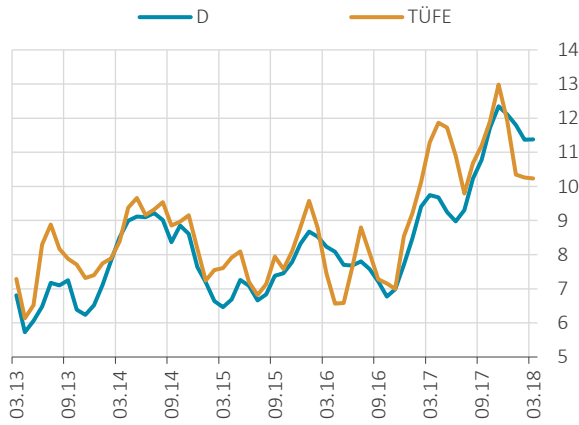

3. Enflasyon Gelişmeleri

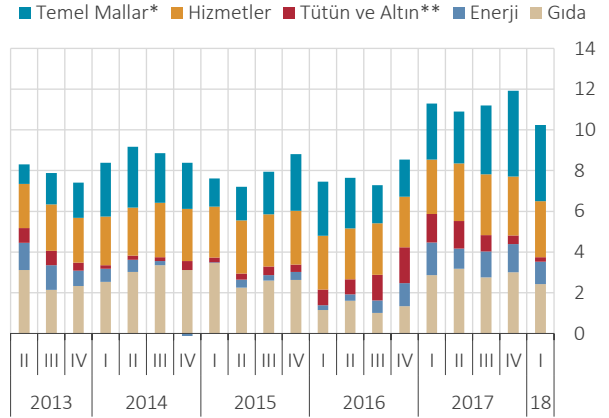
Tüketici enflasyonu, 2018 yılının ilk çeyreğinde bir önceki çeyrek sonuna kıyasla 1,69 puan azalarak yüzde 10,23 olmuştur (Grafik 3.1). Yıllık enflasyon bu dönemde alt gruplar genelinde yavaşlama kaydetmiştir. Gıda enflasyonu taze meyve ve sebze dışı gıda fiyatlarındaki yukarı yönlü görünüme karşın, olumlu hava koşullarına bağlı olarak, meyve ve sebze fiyatları öncülüğünde gerilemiştir. Enerji enflasyonu, petrol fiyatları ve döviz kurundaki görece ılımlı seyir çerçevesinde düşüş göstermiştir. Temel mal enflasyonu, baz etkileri kaynaklı olarak sınırlı bir oranda gerilemiştir. Enflasyonun yüksek seyri, başta hizmet fiyatları olmak üzere endeksleme davranışının güçlü olduğu kalemleri olumsuz etkilemeye devam etmiştir. Üretici fiyatlarının, bir önceki çeyreğin ardından bu dönemde de yüksek bir oranda artmasıyla tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatları kaynaklı maliyet yönlü baskılar güçlü seyrini korumuştur. Özellikle elektrikte belirgin olmak üzere enerji maliyetlerinde yükseliş izlenmiştir. Gücünü koruyan iktisadi faaliyet de maliyet baskılarının enflasyon üzerinde hissedilir olmasında rol oynamıştır. Bunun yanında, turizmde süregelen toparlanma, bu sektörle bağlantısı güçlü kalemlerde fiyat artışlarını desteklemiştir. Orta vadeli enflasyon beklentileri ise ilk çeyrekteki nispeten yatay seyrin ardından Nisan ayında artarak yüksek seviyesini korumuştur.

Grafik 3.1: TÜFE ve D Endeksi (İşlenmemiş Gıda ile Alkol-Tütün Dışı TÜFE, Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

Grafik 3.2: Yıllık Tüketici Enflasyonuna Katkı (% puan)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Temel Mallar: Gıda, enerji, alkollü içecekler ve tütün ile altın dışında kalan mallar.

** Tütün ve Altın: Alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altın.

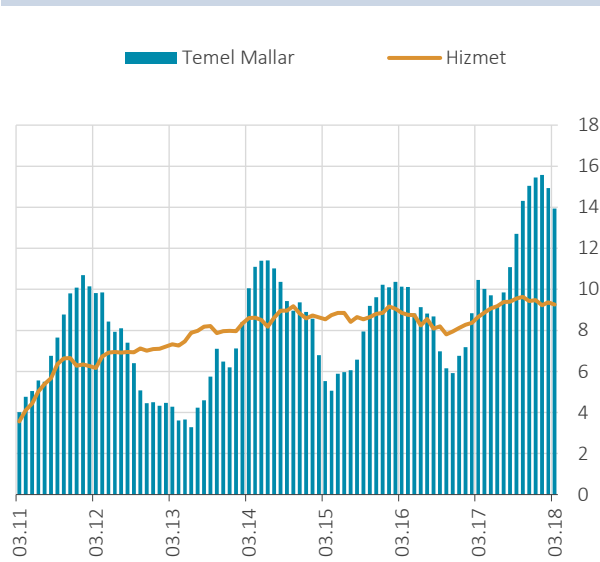
Alt gruplar bazında incelendiğinde, gıda yıllık enflasyonu işlenmemiş gıda grubu kaynaklı olarak gerilemiş; işlenmiş gıda enflasyonu ise yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Bu dönemde kırmızı et fiyatları artış gösterirken, çiğ süt alım fiyatları kaynaklı olarak süt ve süt ürünleri enflasyonundaki olumsuz görünüm sürmüştür. Ekmek Tebliği'nde yapılan gramaj değişikliği ve birikmiş maliyet baskısının etkisiyle yükselen ekmek fiyatları ile bazı içeceklerden yüzde 10 oranında ÖTV alınmaya başlanması sonucu artış kaydeden alkolsüz içecek fiyatları bu çeyrekte öne çıkan diğer gelişmeler olmuştur. Enerji enflasyonunda yılbaşında elektrik fiyatlarında yapılan artışa rağmen, yılın ilk çeyreğinde petrol ve döviz kurundaki ılımlı seyre bağlı olarak düşüş izlenmiştir. Temel mal enflasyonundaki yavaşlama, birikimli kur etkileri ve talep koşullarındaki seyrin etkisiyle sınırlı kalmıştır. Hizmet grubu yıllık enflasyonu ise bir miktar düşüş kaydetse de yüksek seviyesini korumuştur. Bu görünüm altında, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonunda belirgin bir iyileşme gözlenmemiştir. Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki çeyreğe göre gıda ve temel mal kalemlerinin katkısı sırasıyla 0,6 ve 0,5 puan azalırken; enerji, alkol-tütün-altın ve hizmet gruplarının katkısındaki azalış 0,3, 0,2 ve 0,1 puan ile daha sınırlı olmuştur (Grafik 3.2).

Özetle, yılın ilk çeyreğinde çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonundaki ve ana eğilimindeki düşüş sınırlı olmuş; yayılım endekslerine göre fiyat artırma eğilimi gücünü korumuştur. Bu doğrultuda, tüketici enflasyonu büyük ölçüde baz etkilerine bağlı olarak gerilemekle birlikte yüksek seyretmiştir. Mevcut durumda, enflasyon ve enflasyon beklentilerinin bulunduğu seviyeler fiyatlama davranışları üzerinde risk oluşturmaya devam etmektedir. Bunun yanında, yakın dönemde Türk lirasında kaydedilen hızlı değer kaybı ve üretici fiyatlarında alt kalemler geneline yayılan artışlar enflasyon görünümüne dair yukarı yönlü risk oluşturmaktadır. Bu gelişmeler, başta temel mallar olmak üzere çekirdek enflasyon görünümüne dair riskleri canlı tutmaktadır.

3.1 Temel Enflasyon Görünümü

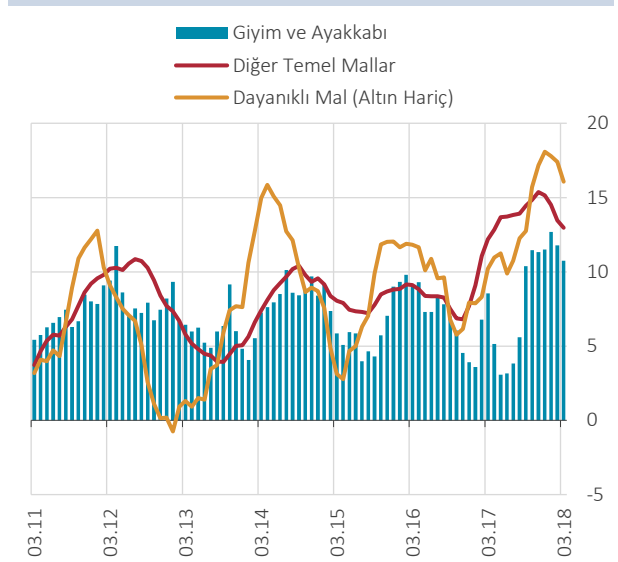
Temel mal grubu yıllık enflasyonu, yılın ilk çeyreğinde 1,52 puan azalarak yüzde 13,93'e gerilemiştir (Grafik 3.1.1). Süregelen birikimli kur etkileri ve talep koşullarındaki güçlü seyre karşın bu gerilemede, büyük ölçüde baz etkileri belirleyici olmuştur. Yıllık enflasyondaki düşüş alt gruplar genelinde izlenirken, giyim enflasyonundaki yavaşlama diğer alt gruplara kıyasla sınırlı kalmıştır (Grafik 3.1.2).

Grafik 3.1.1: Temel Mal ve Hizmet Grubu Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

Grafik 3.1.2: Temel Mal Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

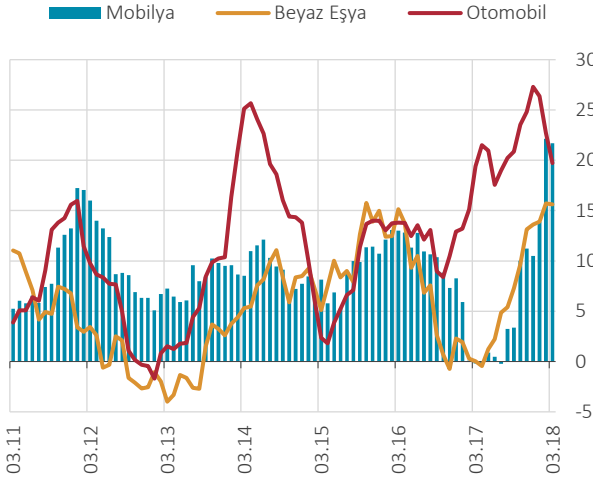
Temel mal alt grupları incelendiğinde, dayanıklı mal grubunda fiyatlar ilk çeyrekte yüzde 4,09 oranında artmış, ancak bu grupta yıllık enflasyon 2 puan gerileyerek yüzde 16,08 olmuştur (Grafik 3.1.2). Bu gelişmede otomobil, beyaz eşya gibi ithal bileşeni yüksek ürünler aracılığıyla birikimli döviz kuru etkileri öne çıkarken, talep koşullarının seyri de fiyat artışlarını desteklemiştir (Grafik 3.1.3). Bunun yanında, bu dönemde bir önceki yıl geçici vergi indirimine konu olan mobilya fiyatlarında kaydedilen yüzde 7,35 oranındaki yükseliş dikkat çekmiştir (Tablo 3.1.1).

Tablo 3.1.1: Mal ve Hizmet Grubu Fiyatları (Üç Aylık ve Yıllık % Değişim)

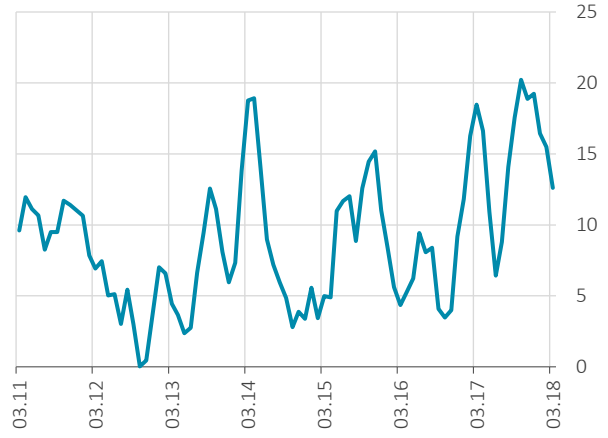
	2017					2018	
	I	II	III	IV	Yıllık	I	Yıllık
TÜFE	4,34	1,49	1,32	4,31	11,92	2,77	10,23
1. Mallar	5,01	1,12	0,58	5,80	12,99	2,83	10,66
Enerji	4,11	-2,26	3,46	4,88	10,41	2,11	8,29
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	9,34	-0,39	-1,16	5,70	13,79	6,06	10,37
İşlenmemiş Gıda	15,98	-2,95	-5,60	8,74	15,55	6,71	6,31
İşlenmiş Gıda	3,39	2,17	3,08	3,04	12,20	5,43	14,42
Temel Mallar	2,23	4,44	0,58	7,51	15,45	0,88	13,93
Giyim ve Ayakkabı	-8,52	14,46	-5,90	13,17	11,51	-9,15	10,74
Dayanıklı Mallar (Altın Fiyatları Hariç)	5,89	0,27	3,37	7,58	18,08	4,09	16,08
Mobilya	-2,54	1,71	3,88	7,30	10,49	7,35	21,70
Elektrikli ve Elektriksiz Aletler	3,88	-0,31	1,65	4,72	10,24	1,39	7,59
Otomobil	10,99	-0,29	4,32	10,27	27,30	4,39	19,73
Diğer Dayanıklı Mallar	5,78	2,99	2,58	0,90	12,77	3,76	10,62
Giyim ve Dayanıklı Dışı Temel Mallar	6,34	2,86	2,09	3,10	15,13	4,34	12,97
Alkollü İçecekler Tütün Ürünleri ve Altın	4,05	-0,18	0,82	1,18	5,96	1,37	3,22
2. Hizmetler	2,83	2,33	3,06	0,95	9,47	2,62	9,26
Kira	1,89	1,93	2,75	2,35	9,21	1,99	9,32
Lokanta ve Oteller	2,62	2,90	3,84	1,65	11,47	2,81	11,67
Ulaştırma	3,91	3,41	4,20	0,44	12,46	1,18	9,51
Haberleşme	0,35	0,85	0,54	0,12	1,87	-0,72	0,78
Diğer Hizmetler	3,87	2,14	2,93	0,17	9,39	4,45	9,99

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Giyim grubu yıllık fiyat artışı bu çeyrekte 0,77 puan düşerek yüzde 10,74'e gerilemiştir (Grafik 3.1.2). Yüksek seyreden giyim grubu enflasyonunda, birikimli kur etkilerinin yanı sıra iç talep ve turizm sektöründeki görünüme de bağlı olarak güçlü seyreden giyim talebinin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Dayanıklı ve giyim dışı diğer temel mallarda ise fiyatlar, bu dönemde temelde gecikmeli kur etkileri kaynaklı olarak yüzde 4,34 oranında artmıştır. Bu gelişmeye en belirgin katkı konutun bakım ve onarımına yönelik malzemeler ile ilaç kaleminden gelmiştir. İlaç fiyatları, bu dönemde referans döviz kurundaki güncellemeye bağlı olarak yüzde 15,1 oranında yükselmiştir. Özetle, temel mal fiyatları üzerinde birikimli kur etkileri zayıflamakla birlikte sürmüş; bu görünüme bağlı olarak bu grupta ana eğilim yavaşlansa da, yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 3.1.4).

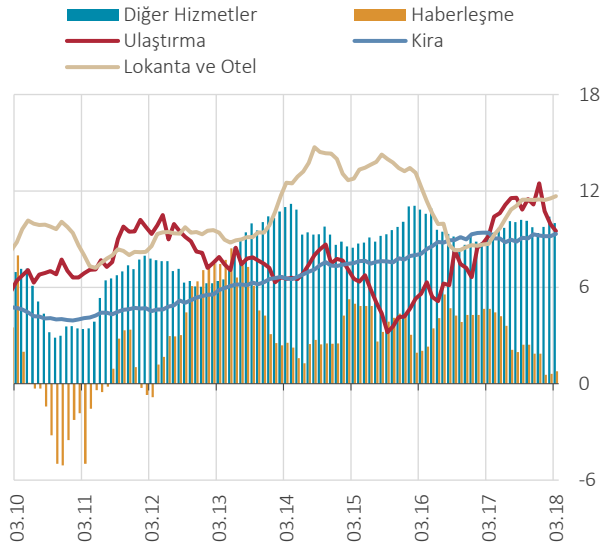
Grafik 3.1.3: Seçilmiş Dayanıklı Mal Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

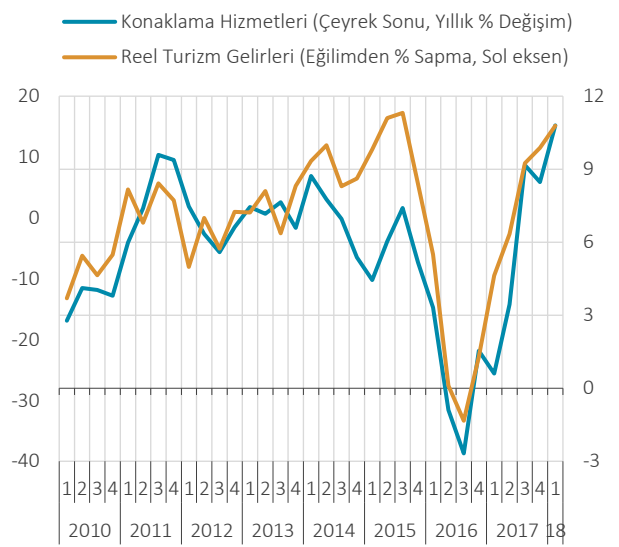
Grafik 3.1.4: Temel Mal Fiyatları (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Hizmet fiyatları birinci çeyrekte yüzde 2,62 oranında artmış; grup yıllık enflasyonu 0,22 puan gerileyerek yüzde 9,26 olmuştur (Grafik 3.1.1). Bu dönemde, yıllık enflasyon kiralarda yatay seyrederken, haberleşme ve ulaştırma gruplarında gerilemiş; diğer alt gruplarda ise yükselmiştir (Grafik 3.1.5).

Grafik 3.1.5: Alt Gruplar İtibarıyla Hizmet Fiyatları (Yıllık % Değişim)

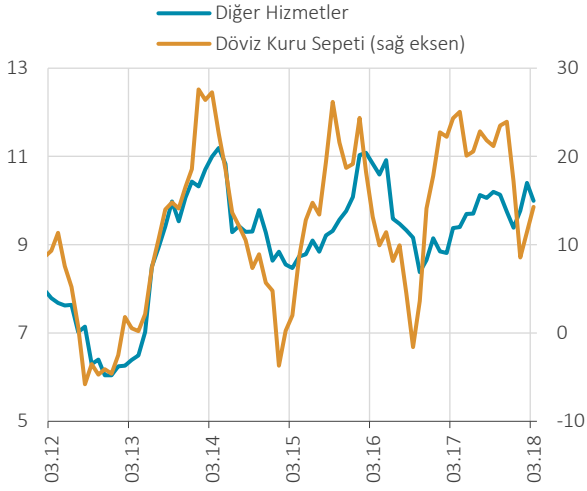
Kaynak: TÜİK.

Grafik 3.1.6: Konaklama Hizmetleri ve Turizm Gelirleri (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

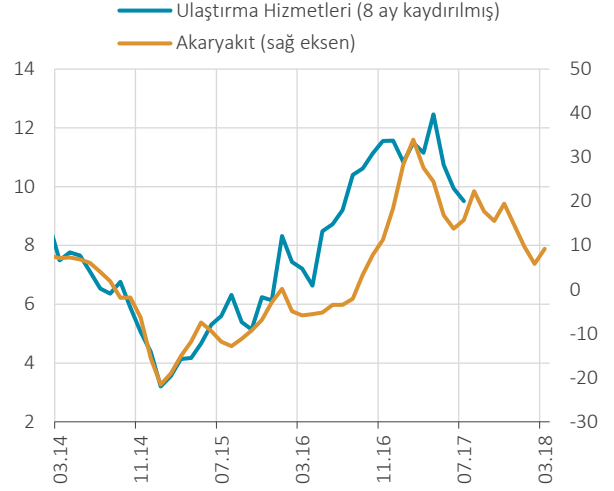
Yemek ve konaklama hizmetleri olarak iki ana başlık altında toplanan lokanta ve otel grubunda, yıllık enflasyon 0,21 puan artarak yüzde 11,67'ye yükselmiştir. Bu gelişmede, turizm sektöründeki toparlanmaya bağlı olarak yükselen konaklama hizmetleri enflasyonu etkili olmuştur (Grafik 3.1.6). Diğer taraftan, yemek hizmetleri enflasyonu bu çeyrekte sınırlı bir oranda gerilemiştir. Diğer hizmetler grubunda enflasyon 0,60 puan yükselerek yüzde 10'a ulaşmıştır. Bu artışta, döviz kuruna duyarlılığı görece yüksek olan paket-tur, bakım-onarım ve sağlık hizmetleri sürükleyici olmuştur (Grafik 3.1.7). Öte yandan, ulaştırma hizmetleri enflasyonu akaryakıt enflasyonundaki yavaşlamanın gecikmeli etkisiyle düşüş göstermiştir (Grafik 3.1.8).

Grafik 3.1.7: Diğer Hizmetler ve Döviz Kuru Sepeti
(Yıllık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Grafik 3.1.8: Ulaştırma Hizmetleri ve Akaryakıt Fiyatları*
(Yıllık % Değişim)

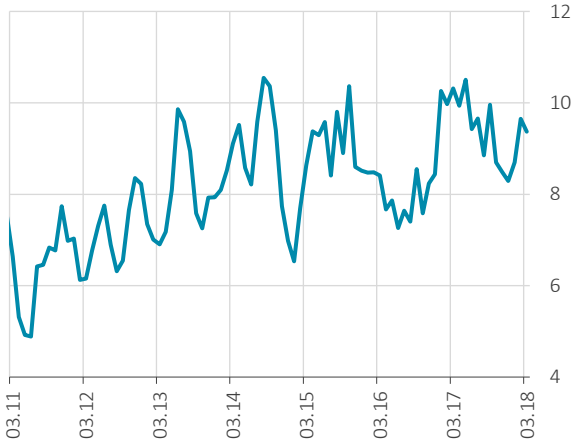

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Ulaştırma hizmetleri yıllık yüzde değişimi 8 ay geriye kaydırılmıştır.

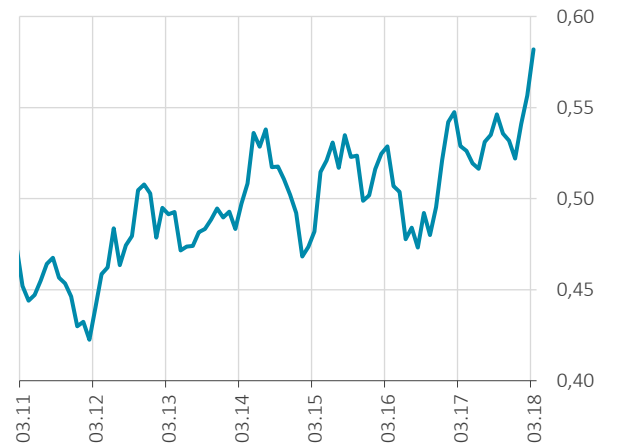
Bu gelişmeler doğrultusunda, hizmet enflasyonu ana eğilimi ve hizmet yayılım endeksinin ima ettiği fiyat artırma eğilimi bir önceki çeyreğe kıyasla yükselmiştir (Grafik 3.1.9 ve Grafik 3.1.10). Enflasyon ve enflasyon beklentilerinin yüksek seviyesi, döviz kuruna duyarlı kalemlerdeki fiyat artışları, gıda enflasyonundaki görünüm ve ekonomik aktivitedeki güçlü seyir hizmet enflasyonunda yüksek seviyelerin devamına neden olmaktadır. Bunun yanında, ücret ayarlamalarına bağlı olarak yüksek seyreden reel birim iş gücü maliyetleri de emek yoğun yapısı itibarıyla hizmet sektörü enflasyonunda daha olumlu bir görünümü sınırlamaktadır.

Grafik 3.1.9: Hizmet Fiyatları (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Grafik 3.1.10: Hizmet Fiyatları Yayılım Endeksi*
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama)

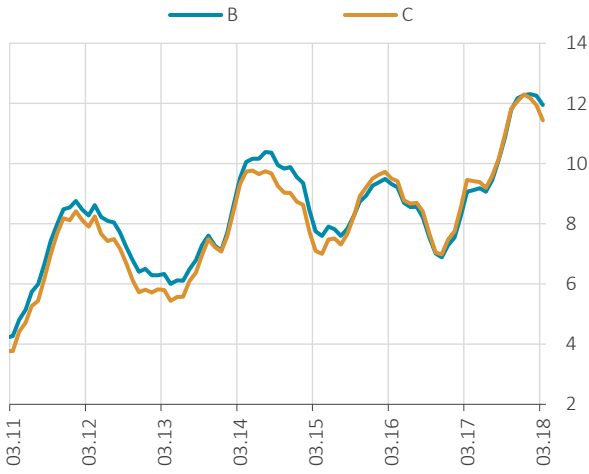

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Yayılım Endeksi, fiyatı artan maddelerin sayısı ile fiyatı azalan maddelerin sayısı arasındaki farkın toplam madde sayısına oranı olarak hesaplanmaktadır.

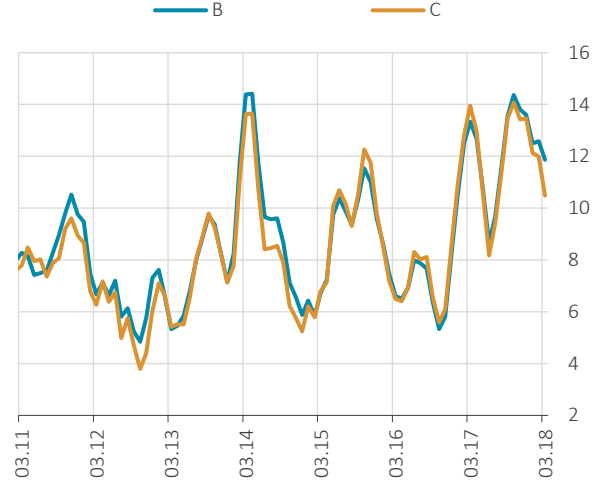
Çekirdek enflasyon göstergelerinden B ve C endeksi bir önceki çeyreğe kıyasla sırasıyla 0,33 ve 0,86 puan azalarak yüzde 11,95 ve yüzde 11,44 olmuştur (Grafik 3.1.11). Bu dönemde, mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin ana eğiliminde de düşüş gözlenmiştir (3.1.12). İşlenmiş gıda fiyatlarındaki belirgin artışlar nedeniyle B endeksindeki iyileşme daha sınırlı olmuştur.

Grafik 3.1.11: B ve C Endeksi (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

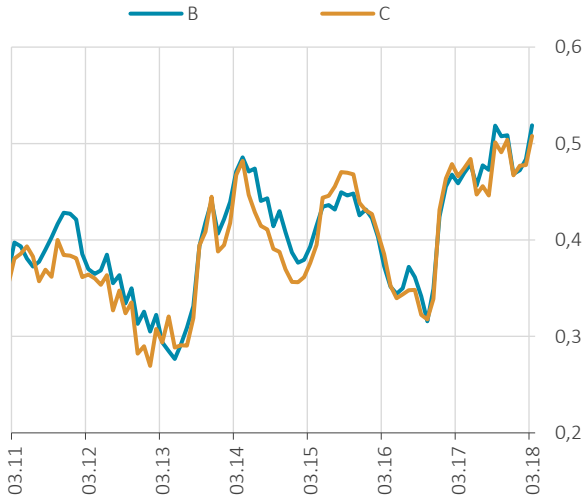
Grafik 3.1.12: B ve C Endeksi (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış, Üç Aylık Ortalama % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

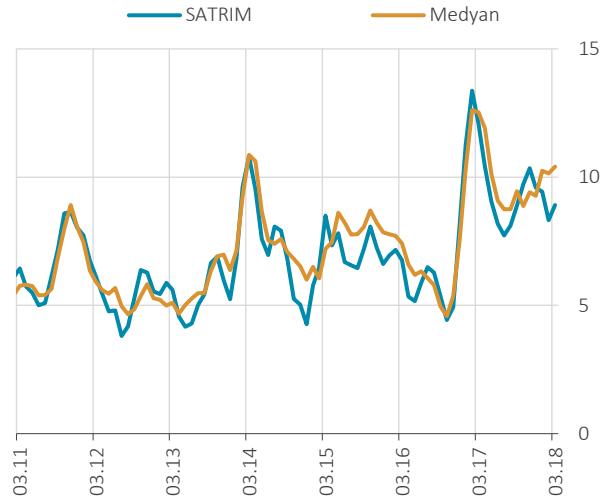
Çekirdek göstergelere ilişkin yayılım endekslerine göre fiyat artırma eğilimi, bir önceki çeyreğe kıyasla yükselmiştir (Grafik 3.1.13). TCMB bünyesinde takip edilen alternatif ana eğilim göstergelerinden Medyan enflasyonun bu çeyrekte yayılım endekslerine benzer bir hareket gösterdiği; SATRIM göstergesinin ise sınırlı bir oranda gerilediği gözlenmiştir (Grafik 3.1.14). Özetle, yılın ilk çeyreğinde eğilim ve fiyatlama davranışına ilişkin takip edilen göstergeler, enflasyonun ana eğiliminde yüksek seviyelerin korunduğuna işaret etmiştir.

Grafik 3.1.13: B ve C Yayılım Endeksleri (Mevsimsellikten Arındırılmış Üç Aylık Ortalama)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Grafik 3.1.14: Temel Enflasyon Göstergeleri SATRIM* ve Medyan** (Yıllıklandırılmış Üç Aylık Ortalama, %)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

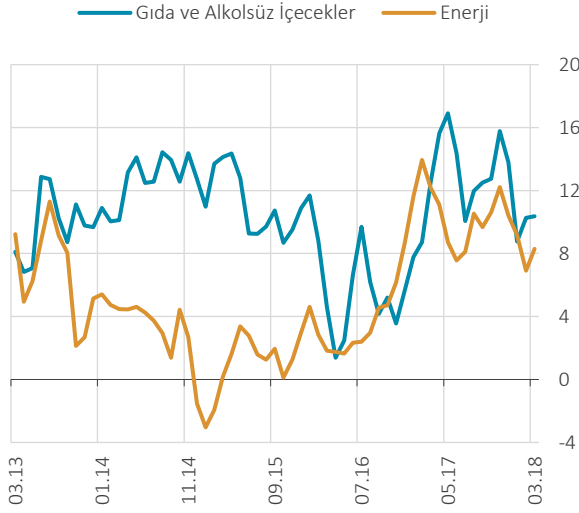
* SATRIM: Mevsimsellikten arındırılmış veriler ile hesaplanan budanmış ortalama enflasyon.

** Medyan: Mevsimsellikten arındırılmış 5 basamaklı alt fiyat endekslerinin medyan aylık enflasyonu.

3.2 Gıda, Enerji ve Alkol-Tütün Fiyatları

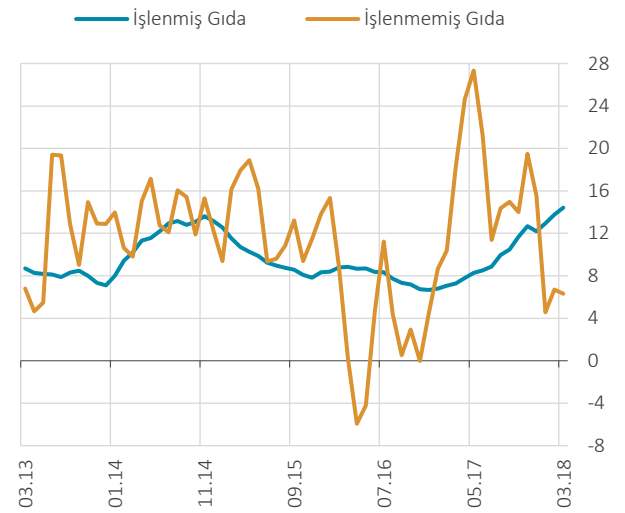
Gıda grubu yıllık enflasyonu, ilk çeyrekte 2017 yıl sonuna kıyasla 3,41 puan gerileyerek yüzde 10,37 olmuştur (Grafik 3.2.1). Bu düşüşte işlenmemiş gıda fiyatları belirleyici olurken, işlenmiş gıda grubundaki olumsuz seyir sürmüştür (Grafik 3.2.2). Gıda fiyatlarının seyrinde Türk lirasındaki değer kaybı ve canlı talep koşulları yanında sektörel fiyat şoklarının etkisi izlenmiştir.

Grafik 3.2.1: Gıda ve Enerji Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

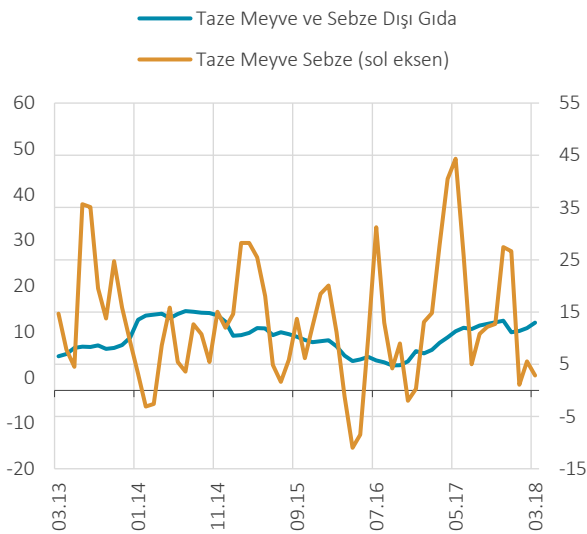
Grafik 3.2.2: Gıda Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

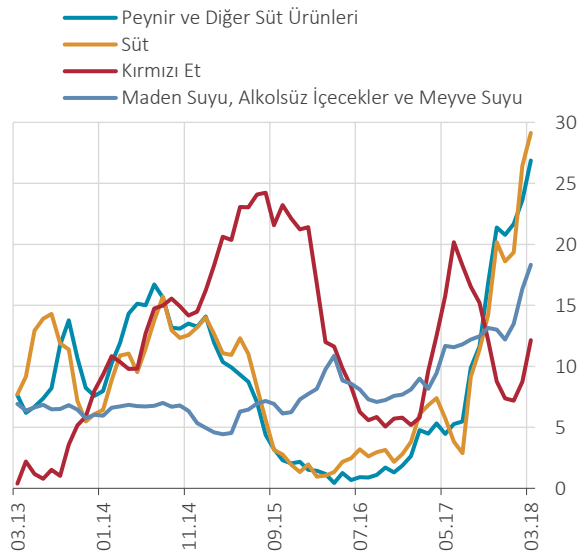
İşlenmemiş gıda grubu yıllık enflasyonu, yılın ilk çeyreğinde 9,24 puan gerileyerek yüzde 6,31 olmuştur (Grafik 3.2.2). Bu dönemde, taze meyve ve sebze grubunda yıllık enflasyon olumlu hava koşullarına bağlı olarak önemli ölçüde gerilerken, diğer işlenmemiş gıda enflasyonu çığ süt alım fiyatlarındaki yükselişle yıllık enflasyonu yüzde 30'a yaklaşan süt ile kırmızı et fiyatları öncülüğünde yükselmiştir (Grafik 3.2.3 ve Grafik 3.2.4). Alınan ithalat tedbirlerini takiben 2017 yılı ikinci yarısında düşüş gösteren kırmızı et fiyatları, yılın ilk çeyreğinde yüzde 8,05 oranında artış kaydetmiştir.

Grafik 3.2.3: Taze Meyve ve Sebze ile Diğer Gıda Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Grafik 3.2.4: Seçilmiş Gıda Kalemleri (Yıllık % Değişim)

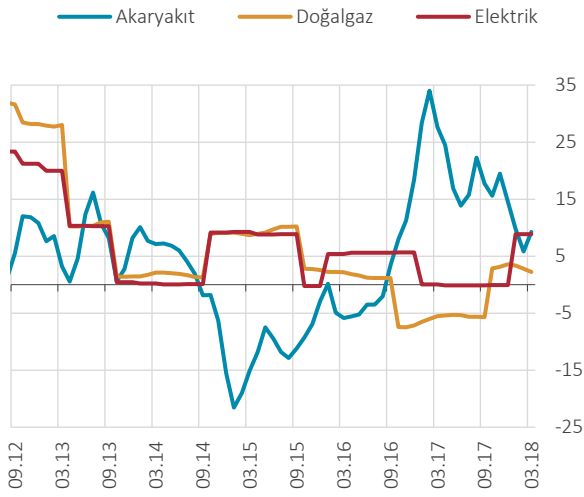

Kaynak: TCMB, TÜİK.

İşlenmiş gıda yıllık enflasyonu, bir önceki çeyreğe kıyasla 2,22 puan artarak yüzde 14,42 ile son dokuz yılın en yüksek düzeyine ulaşmış ve bu dönemde gıda enflasyonundaki düşüşü sınırlayan temel unsur olmuştur (Grafik 3.2.2). İşlenmiş gıda enflasyonundaki bu olumsuz seyrinde, süt fiyatlarındaki görünüme istinaden peynir ve diğer süt ürünleri ile Ocak ayında ÖTV artışına gidilen alkolsüz içecekler grubu öne çıkmıştır (Grafik 3.2.4). Ayrıca, Ekmek Tebliği'ndeki gramaj değişikliği ve birikmiş maliyet baskılarının etkisiyle ekmek ve tahıllar grubunda da yıllık enflasyon yükselmiştir. Böylece, taze meyve ve sebze dışı gıda enflasyonu yılın ilk çeyreğinde 1,84 puan yükselerek yüzde 13'e ulaşmıştır (Grafik 3.2.3).

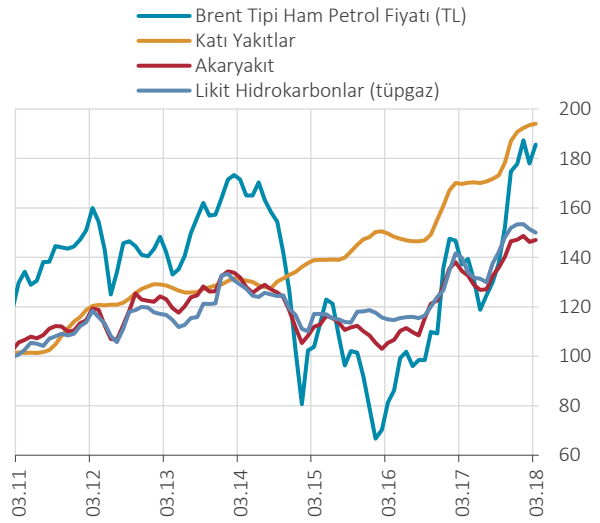
Enerji fiyatları, yılın ilk çeyreğinde yüzde 2,11 oranında artmıştır (Tablo 3.1.1). Bu gelişmede, Ocak ayında yapılan yüzde 8,79 oranındaki elektrik fiyat ayarlaması ile geçmiş enflasyona endeksleme davranışının yaygın olduğu bilinen ve belediyelerce belirlenen şebeke suyu fiyatlarındaki artışlar öne çıkmıştır (Grafik 3.2.5). Yönetilen fiyatlardan doğalgazda ise önemli bir değişim izlenmemiştir. Bir önceki çeyrek sonunda 67 ABD doları olan Brent tipi ham petrolün varil fiyatı, çeyrek boyunca dalgalı bir seyir izlemiş, Ocak ayında 69 ABD dolarına çıktıktan sonra Şubat ve Mart aylarında gerilemiş, ancak çeyrek sonunda yeniden 69 ABD doları seviyesine yükselmiştir. Petrol fiyatlarındaki bu gelişmelere ek olarak Ocak ve Şubat aylarında döviz kurunun ılımlı seyri sonucu tüp gaz fiyatları çeyreklik olarak bir miktar gerilerken, akaryakıt fiyatlarında önemli bir değişim gözlenmemiştir (Grafik 3.2.6). Bu dönemde, katı yakıt fiyatları ise yüzde 1,70 oranında artmıştır. Sonuç olarak, yıllık enerji enflasyonu bu çeyrekte 2,13 puan gerileyerek yüzde 8,29 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 3.2.1). Elektrik fiyatları, Ocak ayındaki yükselişin ardından, 1 Nisan 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 2,89 oranında artış göstermiştir. Türk lirasında yakın dönemde gözlenen değer kaybı eğilimi dikkate alındığında, başta akaryakıt ve elektrik olmak üzere enerji enflasyonunda yukarı yönlü bir seyir beklenmektedir.

Grafik 3.2.5: Yurt İçi Enerji Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

Grafik 3.2.6: Petrol ve Seçilmiş Yurt İçi Enerji Fiyatları (Aralık 2010=100)

Kaynak: Bloomberg, TCMB, TÜİK.

3.3 Yurt İçi Üretici Fiyatları

Yurt içi üretici fiyatları, ilk çeyrekte imalat sanayi ile elektrik, gaz üretimi ve dağıtım fiyatları öncülüğünde yüzde 5,29 oranında artmıştır (Tablo 3.3.1). Bir önceki çeyrekte hızlanan fiyat artışı, bu dönemde de yüksek seyretmiştir. Yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu ise baz etkisiyle bir önceki çeyreğe kıyasla 1,19 puan gerilese de yüzde 14,28 ile yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 3.3.1). Alt kalemler bazında incelendiğinde, bir süredir ağaç-mantar, ana metal, kağıt, plastik-kauçuk, metalik olmayan diğer mineral maddeler ve kimyasal ürünler gibi ara malı üreten kalemlerde hızlı fiyat artışları izlenmektedir.

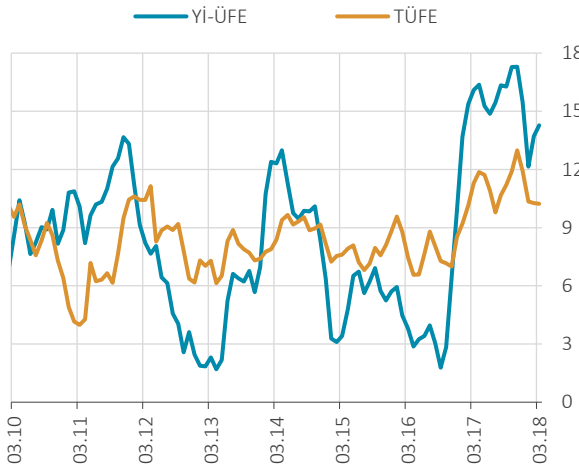
Tablo 3.3.1: Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (Üç Aylık ve Yıllık % Değişim)

	2017					2018	
	I	II	III	IV	Yıllık	I	Yıllık
Yİ-ÜFE	6,38	1,35	1,82	5,18	15,47	5,29	14,28
Madencilik	9,53	-2,60	1,85	6,88	16,13	6,52	12,94
İmalat	6,70	1,43	2,13	5,52	16,64	4,98	14,77
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	6,68	1,76	1,86	5,04	16,16	5,01	14,33
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	6,10	2,03	1,08	4,21	14,04	4,88	12,72
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtım	0,64	2,27	-2,37	-0,07	0,41	9,43	9,18
Su Temini	6,40	1,71	1,26	1,56	11,30	0,02	4,63
Ana Sanayi Gruplarına Göre Yİ-ÜFE							
Ara Mali	8,21	0,90	3,15	7,21	20,75	5,38	17,58
Dayanıklı Tüketim Malları	6,49	3,47	2,02	3,47	16,31	3,57	13,13
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)	6,17	3,91	2,07	2,91	15,89	3,53	13,01
Dayanısız Tüketim Malları	4,58	2,86	-0,88	1,00	7,69	4,32	7,42
Sermaye Mali	5,96	1,27	3,07	6,26	17,52	5,81	17,36
Enerji	4,00	-1,36	1,73	6,59	11,23	7,61	15,09

Kaynak: TCMB, TÜİK.

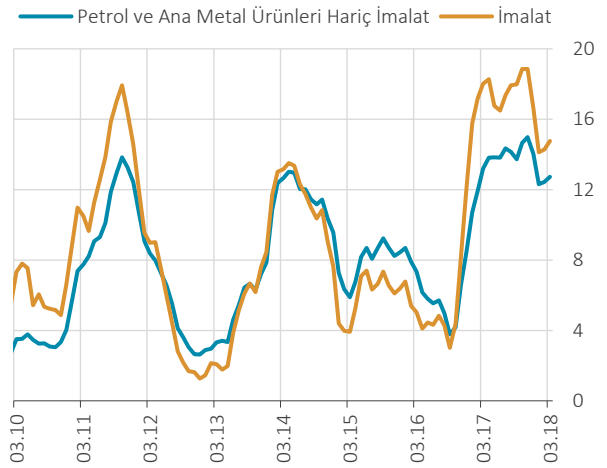
Yılın ilk çeyreğinde imalat sanayi fiyatları yüzde 4,98 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu yüzde 14,77 olmuştur (Tablo 3.3.1 ve Grafik 3.3.2). Benzer şekilde, petrol ve ana metal hariç imalat sanayi enflasyonunda da yüksek seviyeler korunmuştur (Grafik 3.3.2). Bu dönemde, ithalat fiyatları ABD doları ve Türk lirası bazında bir miktar gerilese de bu gelişmenin üretici enflasyonuna yansımalarının sınırlı kaldığı gözlenmiştir (Grafik 3.3.3).

Grafik 3.3.1: Yurt İçi Üretici ve Tüketici Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

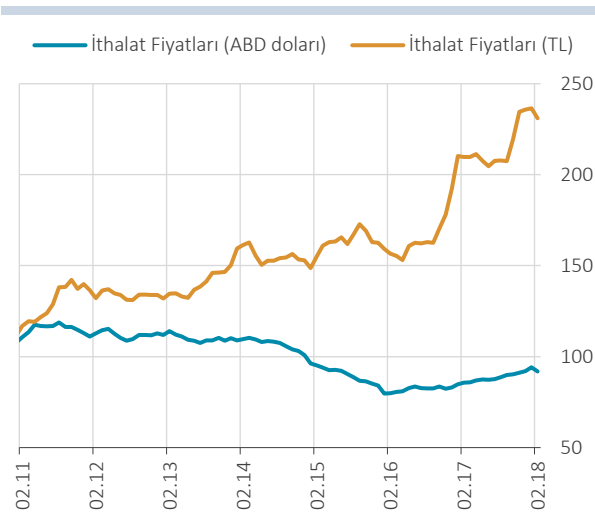
Grafik 3.3.2: İmalat Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

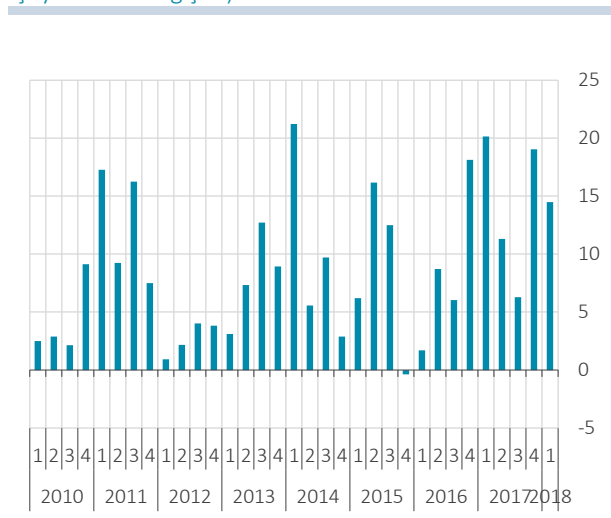
Fiyat gelişmeleri ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, bu çeyrekte tüm alt gruplarda güçlü fiyat artışları gözlenmiştir (Tablo 3.3.1). Ara mali fiyatlarındaki belirgin artışta, başta demir-çelik, plastik, beton, çimento, ahşap ve kağıt olmak üzere genele yayılan fiyat artışları etkili olmuştur. Enerji fiyatları, gaz imalatı, elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımı, petrol ürünleri ve linyit fiyatlarına bağlı olarak artmıştır. Sermaye mali fiyatlarında kaydedilen yükselişte ise motorlu kara taşıtları ile parça ve aksesuarları, metal yapı ürünleri ve makineler öne çıkmıştır. Dayanıklı tüketim mali fiyatları mobilya ve ev aletleri kaynaklı artış gösterirken; dayanıksız tüketim mali fiyatları et ve et ürünleri, süt ürünleri, meyve-sebze ile ilaç fiyatlarına bağlı olarak yükselmiştir. Bu gelişmelerle birlikte, petrol ve ana metal hariç imalat sanayiinde enflasyonun ana eğilimi bir önceki döneme kıyasla yavaşlaşsa da yüksek seyretmiştir (Grafik 3.3.4). Bu doğrultuda, tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatları kaynaklı maliyet yönlü baskılar güçlü seyrini korumuştur.

Grafik 3.3.3: ABD Doları ve Türk Lirası Cinsinden İthalat Fiyatları (2010=100)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Grafik 3.3.4: Petrol ve Ana Metal Hariç İmalat Sanayi Fiyatları (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış Çeyreklik % Değişim)

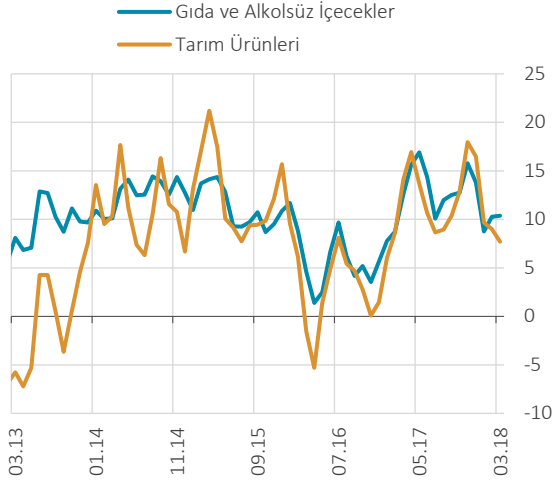

Kaynak: TCMB, TÜİK.

3.4 Tarım Ürünleri Üretici Fiyatları

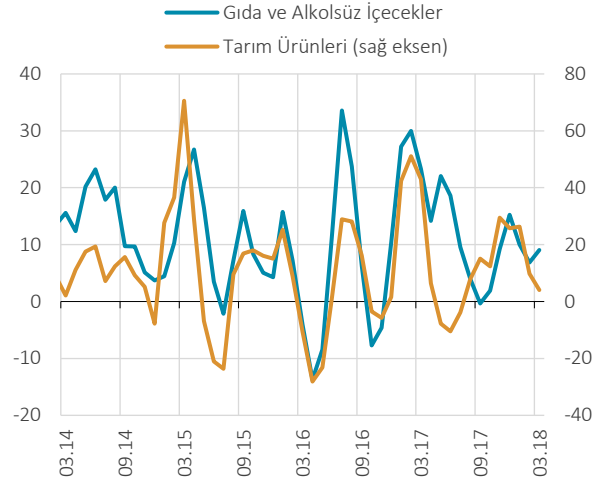
Tarım ürünleri üretici fiyatları, 2018 yılının birinci çeyreğinde yüzde 3,03 oranında artmış ve grup yıllık enflasyonu bir önceki çeyreğe kıyasla 8,77 puan azalarak yüzde 7,70 olmuştur (Grafik 3.4.1). Bu dönemde, hava koşullarındaki olumlu görünüme bağlı olarak domates, patlıcan, patates, nohut, salatalık, taze fasulye, barbunya, portakal, pirinç, sivribiber gibi meyve ve sebzeler ile bazı bakliyat ürünlerinin üretici yıllık enflasyonunda kayda değer düşüşler gözlenmiştir. Tarım ürünleri üretici enflasyonunda gözlenen bu yavaşlamanın olumlu etkisi bu dönemde tüketici fiyat endeksi kapsamındaki taze meyve ve sebze enflasyonu üzerinde yakından izlenmiştir (Grafik 3.4.1 ve Grafik 3.2.3). Diğer taraftan, taze meyve ve sebze dışında kalan diğer gıda kalemlerindeki artışlara bağlı olarak gıda ve tarım fiyatlarının ana eğiliminde bir ayrışma yaşanmıştır (Grafik 3.4.2). 2018 yılı Ocak ayından itibaren bazı alkolsüz içeceklerden yüzde 10 oranında ÖTV alınmaya başlanması, Ekmek Tebliği'nde gramaj değişikliği sonrasında birikmiş maliyet baskılarının yansımalarıyla ekmek fiyatlarında kaydedilen artışlar ve çiğ süt alım fiyatlarındaki artışa bağlı olarak tüketici fiyatlarında süt ve süt ürünlerinde genele yayılan artış eğilimi bu ayrışmada öne çıkan başlıca unsurlar olmuştur. Sonuç olarak, bu dönemde işlenmemiş gıda ile ilişkili kalemlerin üretici enflasyonunda gözlenen düşüş, gıda enflasyonunun aşağı yönlü seyrinde belirleyici olurken; temelde işlenmiş gıda ile ilişkili kalemlerde gözlenen fiyat artışları gıda enflasyonunda daha olumlu bir görünümü sınırlamıştır.

Grafik 3.4.1: Tarım Ürünleri ve Gıda Fiyatları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

Grafik 3.4.2: Tarım Ürünleri ve Gıda Fiyatları (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

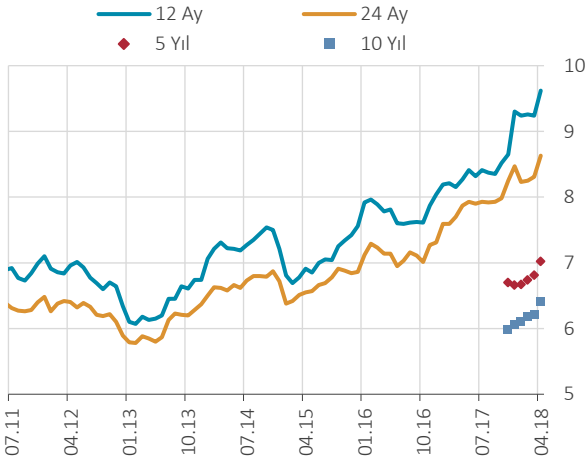

Kaynak: TCMB, TÜİK.

3.5 Beklentiler

2017 yılının son çeyreğinde maliyet şokları ve enflasyonun genel görünümüne bağlı olarak yükselen enflasyon beklentileri, 2018 yılının ilk çeyreğinde bir önceki döneme kıyasla nispeten yatay seyretmiştir. Ancak, Nisan ayında büyük ölçüde Türk lirasındaki hızlı değer kaybına bağlı olarak beklentilerde yeniden artış gözlenmiş, 12 ve 24 ay sonrasına ilişkin beklentiler sırasıyla, yüzde 9,62 ve yüzde 8,63'e ulaşmıştır (Grafik 3.5.1). 5 ve 10 yıllık uzun vadeli enflasyon beklentileri de bu dönemde artış göstererek enflasyon hedefinin üzerinde seyretmeye devam etmiştir (Grafik 3.5.1).

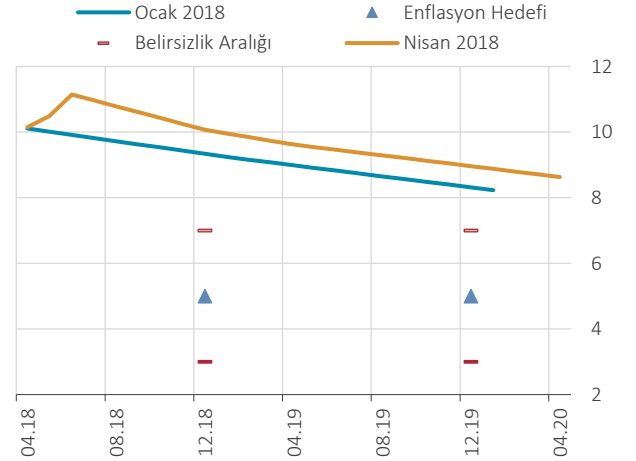
Grafik 3.5.1: TÜFE Enflasyon Beklentileri* (%)

Kaynak: TCMB.

* TCMB tarafından reel sektör ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan katılımcılara uygulanan Beklenti Anketi verileri olup, 2013 yılı öncesi için ikinci anket dönemi beklentileridir.

Grafik 3.5.2: Orta Vadeli Enflasyon Beklentileri Eğrisi* (%)

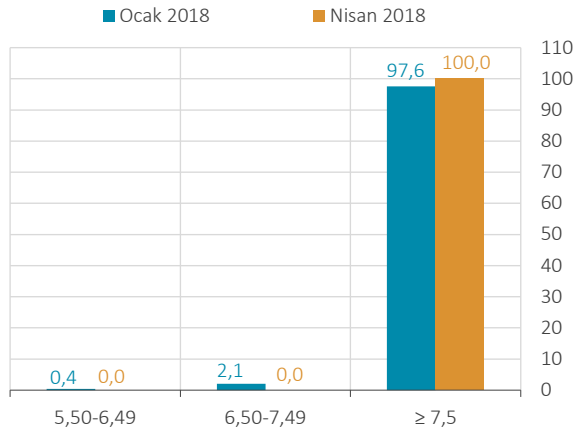

Kaynak: TCMB.

* TCMB tarafından reel sektör ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan katılımcılara uygulanan Beklenti Anketinde çeşitli vadelerde oluşan enflasyon beklentileri kullanılarak doğrusal interpolasyon yöntemiyle oluşturulmuştur.

Enflasyon beklentilerinin, kısa vadede daha belirgin olmak üzere, her vadede bir önceki çeyreğe kıyasla yukarı yönlü güncellendiği görülmektedir (Grafik 3.5.2). Nitekim enflasyon beklentilerinin olasılık dağılımlarında da Ocak ayına kıyasla bozulma izlenmiştir (Grafik 3.5.3 ve Grafik 3.5.4). Orta vadeli enflasyon beklentilerinde henüz bir iyileşme gözlenmemesi, gerek ücret ayarlamaları gerekse genel fiyatlandırma davranışları kanalıyla enflasyon üzerindeki yukarı yönlü riskleri canlı tutmaktadır.

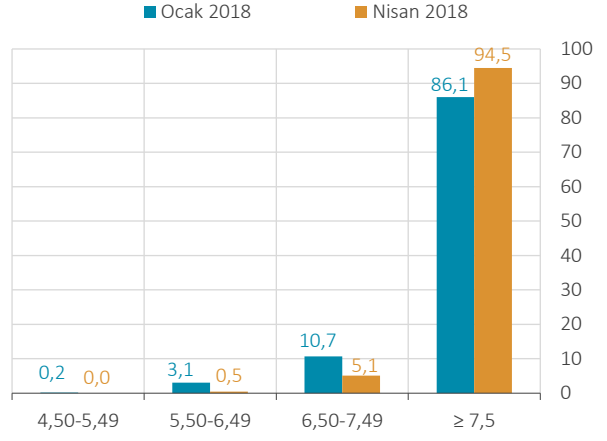
Grafik 3.5.3: Gelecek 12 Aylık Enflasyon Beklentilerinin Olasılık Dağılımı* (%)

Kaynak: TCMB.

* Yatay eksen enflasyon beklenti aralıklarını, dikey eksen ise tahmin aralığına karşılık gelen olasılıkları ifade etmektedir. Detaylı bilgi için bkz: TCMB Genel Ağ sayfasından İstatistikler/Eğilim Anketleri/Beklenti Anketi/Metaveri.

Grafik 3.5.4: Gelecek 24 Aylık Enflasyon Beklentilerinin Olasılık Dağılımı* (%)

Kaynak: TCMB.

* Yatay eksen enflasyon beklenti aralıklarını, dikey eksen ise tahmin aralığına karşılık gelen olasılıkları ifade etmektedir. Detaylı bilgi için bkz: TCMB Genel Ağ sayfasından İstatistikler/Eğilim Anketleri/Beklenti Anketi/Metaveri.